

Jeg er homofil. Da jeg var ti år i 1954 sa de norske biskopene om homoseksualitet at «vi står overfor en samfunnsfare av verdensdimensjoner.» De sa dette første gang det ble fremmet forslag om å fjerne § 213 i straffeloven, som forbød sex mellom menn. Anklagene hadde ingen rot i virkeligheten, det var ingen kjente homofile i Norge på den tiden. Det var samme type grunnløse anklager som ble framsatt mot jøder i Aftenposten en måned før deportasjonen 26. november 1942. Ordene ble brukt for å skille mennesker ut fra fellesskapet, frata dem menneskelighet, og dermed forberede grunnen til å frata dem livet også.

Biskopene hadde ingen slike intensjoner, og de kom senere på bedre tanker. Mitt poeng er at ord er viktige og betyr noe. Den danske dikterpresten Grundtvig snakket om Ordet «som skaper hva det nevner.» Det er det ordet som overvinner ord som ødelegger. Konspirasjonsteorier og fordømmelser skaper frykt, de undergraver menneskerettigheter, og vi vet de kan føre til død og drap.

Å slå en strek over fordømmende ord kan skape en ny begynnelse i folks liv. Ordene som ble fjernet fra straffeloven i 1972 ble erstattet med nye ord. «Vet du hva homofili er? Det er kjærlighet» sa Kim Friele, vår viktigste talsperson for skeives rettigheter. Få har som henne brukt ordet til å forandre samfunnet med ord som avslørte og som samtidig skapte en ny innsikt. På de femti årene som er gått har vi, som nå kalles LHBT (Lesbiske, Homofile, Bifile og Trans +)- personer gått fra å være en stigmatisert minoritet til å ha samme rettigheter som alle andre borgere i Norge. Det er mye å glede seg over.

Men samtidig er det en skremmende likhet mellom ordbruken som førte til Holocaust og den vi hører i store deler av Europa og verden i dag. «Jøde» er igjen blitt et skjellsord, sammen med «homse». Det er mange av de samme gruppene som utsettes for anklager og å bli fratatt menneskeverd. Og det mest skremmende er at i mange land kommer denne språkbruken fra politikere og maktpersoner. De skyver minoritetene foran seg for å splitte samfunnet. Da er det ikke bare minoritetene som trues, det er vi alle og demokratiet som står i fare. Det er denne ordbruken og maktbruken som er en «samfunnsfare av verdensdimensjoner» for selve fremtiden for en demokratisk verden.

Hva kan **vi** gjøre? Det er store forskjeller mellom hvor mye makt vi har. Men vi må ikke miste troen på Ordet «som skaper hva det nevner». Vi kan bruke ordet til å skape en bedre verden!

Opp mot ord om at mennesker er en fare, kan vi sette ord om at mennesker er et fellesskap.

Opp mot ord om at forskjellighet er en trussel, kan vi si at mangfold er en rikdom.

Opp mot ord om at mennesker er fiender, kan vi sette ord om at mennesker kan bli venner.

Jøder, LHBT-personer, romer, romani og flyktninger, sammen med alle er vi felles om å være mennesker. Vi kan beskytte hverandre ved å snakke om hverandre med respekt, med visjoner om en

felles menneskehet og med håp om en framtid sammen. Og vi må tro på at dette ordet kan skape «hva det nevner»!